

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Udrag fra Naturbørn

Citation: Claussen, Sophus: "Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 140. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-claussen03val-shoot-idm140012638767136/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn

Til Alle (28.11.–20.12.1886)

Til Alle I

M A NkS 3633, 4°, I, 15 (udat., usign. og rettet renskr. af de 5 første str., bl., u. t.)

V A I, I, 1: til (...) *Blade* < i *Solen, Sølet*
I, II, 1-4 < *Og mild som I min Kritiker, i Sved*
og Slid, har pløjet Side op og ned
og ikke glemt et Vers, fra først til sidst!
men nødes dog at ynke mig, – hvor trist,
at jeg har ikke givet fuld Besked!
Han siger vel, at han min Mening ved,
men kun ved Gætteri og saa omtrent,
jeg er fra selve Hovedslaget rendt

K *Uden Midtpunkt*, hentydning til S. Schandorphs roman af dette navn (1878), der beskriver en handlingslammet ateist og æstetiker

Yrke, ørke, ørkesløs (forgæves) adfærd (Ordbog over det danske Sprog (1954) bd. XXVII, sp. 1687)

Estrup, J. B. S. (1825–1913) var bestemt modstander af Venstres krav om folketingsparlamentarisme, og da han 1875 dannede et udpræget landstingsministerium, hvor han selv overtog finanserne, begyndte en tyveårig strid, der rejste størsteparten af folket imod ham, og som vigtigste momenter havde følgende: strid om forsvarssagen 1875–76, nederlaget 1876, Visnepolitikken, Venstres knusende valgsejr 1884, attentatet på E. 1885, derpå følgende politilove, de provisoriske finanslove 1877 og fra 1885 Kbh's befæstning m. m. Forliget 1894 tvang ham til modvilligt at trække sig tilbage

aflevere (...) Handske, udfordre (...) til kamp. Udtrykket alluderer specielt til B. Bjørnsøns opgør med *Systemets* seksualmoral i skuespillet *En Handske*, se note s. 134 og 186

Forholdsreglerne. De provisoriske (dvs. foreløbige) finanslove var udstedt af regeringen og begrundet i påtræn-

gende omstændigheder: *Forholdsreglerne*. Gyldigheden burde dog betinges af Folketingets efterfølgende samtykke. Derfor kan SC opfordre folket til at *tage Styret selv i Hænde*, jf. at faderen, venstrepolitiker Rasmus Claussen, der på dette tidspunkt befandt sig på yderfløjen af sit parti, 1885 idømtes 3 mdr.'s fængsel på grund af opfordring til skattenægtelse og dannelse af riffelringe

denne Snak om et „Par Trær“, refererer til krigsminister J. Bahnson, der foreslog en del af Dyrehaven udlagt til fæstningsanlæg. Han gennemførte fra 1884 en sikring af Kbh.'s forsvar via selvbeskatning og provisoriske bevillinger. Ved dette, i hovedsagen ikke legaliserede, arbejde, gjorde B. sig til én af ministeriets mest forhadte mænd. Han faldt som politiker ved forliget 1894. Jf. f. eks. SC i L-F. F. 26.7.1887: *Fra Sækkjøbingmødet. I. Bahnson og Johs. Jørgensen: Mit Livs Legende I (1916) p. 154 f.*

Øhlenschlæger, jf. dennes *Sanct Hansaften-Spil (Digte, 1803)*, der er et Dyrehavestykke ligesom Heibergs: *Re-censenten og Dyret (1826)*

Aaestrup, sceneriet ses f. eks. i *Charlottenlund og Dyrehaugen i Digte (1838)*

Kildebæger, SC tænker sikkert på Kirsten Pils kilde, hvortil der valfartedes ved Sct. Hans-tid på grund af dens helbredende virkning

den døde Haand, egl. et juridisk udtryk, der betegner, at gods, formue el. lign. er båndlagt, således at det er unddraget fri dispositionsret. Her om det forhold, at Estrup kvæler alt liv

Profos, bødde!

Sokrates. S. blev 70 år gammel anklaget for gudsfornægtelse og dømt til døden i 399 f. Kr. SC alluderer tilsyneladende til den kendte talemåde, tillagt S.: *Jeg ved, at jeg intet ved (Cicero, Academica I 4,16)*, dels til S.'s forsvarstale, slutn.: *Men nu er det nok paa Tide at gaa bort. I gaar atter ud i Livet, jeg gaar ind i Døden. Om jeres eller min*

Lod er den bedste, ved ingen undtagen Gud. (C. Høeg og H. Ræder: *Platons Skrifter I* (1932) p. 298) S. var således ikke ateist
glide, blive sunket uden vanskelighed, „gå ned“ (egl. om mad el. drikke)

Til Alle II

- K** *Plato*. Selv om Platon forestiller sig et skel ml. sjæl og legeme (og som sådan får betydning for kristendommen), betoner han dog også, at det sanselige repræsenterer – omend kun ufuldkomne – spejl- eller skyggebilleder af de evige og uforanderlige ideer
en Livsanskuelse paa Elskov grundet. Embedsmanden og filosofen Viggo Drewsen (1830–88) udgav 1881 *En Livsanskuelse grundet paa Elskov*, hvori han viser, at den menneskelige selvhævdelsestrang og slægtsstrang kun finder sin fulde tilfredsstillelse i ægteskab udsprunget af sand kærlighed. Han forkaster enhver form for metafysisk eller religiøs forklaring og baserer sin filosofi på erfaring og fornuft. Jf. Lø 66
Pernille, den rådsnare, livsnære og sensuelle tjenestepige i en række Holbergkomedier
Huspostil, samling af prædikener el. gudelige betragtninger til husandagt
som Samson. Jf. Dommerbogen 15, 15–16 dræbte Samson 1000 filistre m. en æselkæbe
Limpind, egl. pind besmurt m. lim og anbragt i buskads, således at småfugle, der satte sig derpå, blev hængende fast
Gløder (. . .) sanker, Romerbrevet 12,20
sløjft hen, brudt ned
det skøre Kar, Peters første Brev 3,7
glipper, svigter, ikke mere gør fyldest; slipper op
Kippe, knejpe, bordel